

AUÉ

SUPLEMENT SETMANAU DETH DIARI A V U I

DISSABTE
4 D'OCTUBRE
DE 2003
N. 82

Eth Conselhèr de Sanitat inaugure era ampliacion der Espitau Val d'Aran Especialitats e urgéncies se beneficien d'aguesta melhora espitalària

Pomés e eth Sindic en moment der descaperament dera placa commemoratiua

**Victòria Garcia
Vielha (CASTIÈRO)**

Eth Conselhèr de Sanitat e Seguretat Social dera Generalitat de Catalonha, Xavier Pomés, inaugurèc dissabte passat era ampliacion der Espitau Val d'Aran de Vielha. Pomés, amassa damb eth Sindic d'Aran, Carlos Barrera, e toti es Conselhèrs deth Conselh Generau, enter d'altèr representant politics recorrèren es naues installacions der Espitau

entà posteriorament descaperar ua placa commemoratiua. Eth Conselhèr Pomés manifestèc qu'aguest centre sanitari balharà responsa as besonhs dera Val d'Aran, autan damb es

infraestructures existents coma damb es professionals que i trabalhen. Entad açò qu'ei ara realizacion de proves complementàries en aguest espitau, eth Sindic d'Aran

anoncièc que "i aurà ua amassada tà analisar s'ei possible poder realizar aguesti servicis en d'altèr centres sanitaris, coma es de França o Lhèida". Atau madeish, er implantament d'un sistèma de

dialisi siguec descartat autan per Pomés coma per Barrera en tot argumentar que non ei factible tara Val d'Aran "pr'amor que non permet garantir ua equipa de professionals es 365 dies der an". En aguesta melhora sanitària s'ian invertit un totau

**S'an invertit
841.405
èuros enter
trabalhs de
melhora e
equipament
sanitari**

de 841.405 èuros, des quaus 601000 an estat destinats as trabalhs d'ampliacion e 240.405 as equipaments (mobiliari, utisi des consultes e materialu sanitari mès especific coma respiradors, desfibriladors, coadores...). Er agraniment, consisten en ua bastissa annèxa plaçada ath cant dera zòna d'urgéncies, signifiquen enter Espitau Val d'Aran auer quate sales mès tàs especialitats e medicina interna, quate boxes mès en urgéncies tara atencion ordinària, atau coma ua sala de reanimacion.

Aguesta setmana en

**Eth cap de lista deth
PP entath
Parlament, Jordi
Montanha, visite
era Val d'Aran**

**Eth Plan
d'Excellècia
destinarà 516.844
èuros tàs actuacions
dera llau. annada**

Eth PP considèrè de besonh bastir eth tunèl deth Pòrt dera Bonaigua

Montanha didec: "aguest trabalh ei plan important tath corrècte reequilibri d'Aran e eth Palhars"

Redaccion
Vielha (CASTIÈRO)

Eth cap de lista peth Partit Popular entà Lhèida enes eleccions ath Parlament de Catalonha deth pròpleu 16 de noveme, Jordi Montanha, manifestèc, deluns passat, qu'eth PP considèrè de besonh e urgent eth bastiment deth tunèl deth Pòrt dera

Era Generalitat destinarà 1,4 milions d'euros entara C-28

Bonaigua "ja qu'ei ua autentica vergonha qu'en plen sègle XXI un pam de nhèu dèishe incomunicada cada iuèrn era Val d'Aran damb eth Palhars Sobirà". Montanha hiege que s'eth PP ei decisiu en Parlament dempús des autonomiques "eth tunèl dera Bonaigua serà ua realitat pendent era pròpleu legislatura" e remerquèc qu'aguest trabalh ei plan important entath corrècte reequilibri autan tara Val d'Aran coma entath Pallars Sobirà. Eth cap de lista tath Parlament acompanhat peth President Provincial deth PP, José

Manuel Pardos, e peth coordinador de campanha, Paco Piniés, hec aguestes declaracions pendent era amassada damb es vesins dera Val d'Aran. En acte tanben i sigueren presents eth president deth PP dera Val d'Aran, Joaquin Puente, e eth còsso der Ajuntament de Vielha e Mijaran, Santi Gimeno.

Per un aute costat, era Generalitat a destinat mès d'1,4 milions d'euros entath plaçament de barratges antilauegi ena carretèra C-28 en tram enter eth Refugi des Ares e eth Bòsc deth Gerdar. Eth Pòrt dera Bonaigua compòrte problèmes pendent es mesi d'iuèrn pr'amor des lauegi que constantment quèn ena carretèra en tot hèr-lo intransitable.

Jordi Montanha visitèc deluns era Val d'Aran

OPINION

Carlos Montero Mateo
VESIN DE VIELHA

Presentacion de signatures en Ajuntament de Vielha-Mijaran

Dauant deth hèt qu'er Dexèrcit a metut ara venta es terrens a on i ère plaçada era antica casèrna militar, e assabentats que i a capitau privat qu'ei interessat en aquerir-les, nosati, vesins preocupats pera mancança de lotjament public e d'alti servicis comunitaris, demanam ath Consitòri qu'empedisque aguesta operacion en tot crompar-les eri. Pensam qu'ei ua plan bona oportunitat entà qu'es ad-

ministracions publiques poguen aquerir uns terrens damb uns còsti minims, e poder-les destinar a favorir aquera ciutadania (joeni, familhes damb problèmes d'incapacitat

fisica e laborau, familhes nauengudes...) que non pòden assumir es despeses de loguèr e crompa que les demane era empresa privada. Per tot açò demanam:

Qu'aguesti terrens se destinen ath bastiment de viuendes de proteccion oficial e creacion d'espacis publics entà poder balhar a ua part dera ciutadania lotjament digne e hèr que se pogue gaudir d'ua ciutat que s'ac mereish.

Acompanham aguesta sollicitud damb un totau de 216 signatures. Atau madeish, aguesta recuelhuda de firmes a estat realizada deth 22 ath 29 de seteme.

Deman se celèbre era hèira de Bossòst

■ Era poblacion de Bossòst acuelherà deman era populara hèira comerciau e ramadèra. A compdar des 9,30 ores e enquias 11 aurà lòc era inscripcion deth bestiar en recinte heriau. Tàs 11 començarà, en madeish lòc, er esdejuar popular a on s'aufrirà langoissa e carn ara brasa. Tà meddia ei prevista ua espectaculara mòstra equestre a cargue d'un grop de Narbona e ara seguida s'autrejaràn es prèmis as guanhadors deth melhor bestiar. Rebrenbam que deluns aurà lòc era hèira de Les, dimars era de Salardú e dimèrcles era de Vielha.

Brèus

Un totau de 70 persones se presenten as pròves especificques d'ETEVA

■ Era sala d'actes d'ETEVA acuelhec, dimèrcles passat en Salardú, er acte de presentacion e comunicacion des dates des pròves tà poder accedir as especialitats de Montanha e Escalada. Atau madeish, des deth passat dijaus e enquia dimenge s'anaràn desvolopan aguestes pròves que seràn realizades per un totau de 70 alumnes. Era publicacion des resultats definitius serà abantes deth 17 d'octobre. Per un aute costat, eth cors intensiu deth Blòc Comun de Prumèr Nivèu dera Escola de Tecnicos Esportius que se realizarà en orari de maitin e de tarde, començarà eth pròpleu deluns e acabarà eth dia 20. Aguest cors compde damb 3 grops, pr'amor que i a un centeat d'alumnes matriculadi. Era presentacion deth cors se realizarà deman tàs 20 ores ena madeisha escola.

AUÉ

EDITE: PREMSA CATALANA S.A.
ELABORACIÓN: GRUP CAT
news@grupcat.com

AVUI

GRUPCAT

Servicis

CONSELH GENERAL	973 64 18 01
OFEA (FOMENT ARANÉS)	973 64 00 92
TORISME VAL D'ARAN	973 64 06 88
MOSSOS D'ESQUADRA	973 35 72 85

GUARDIA CIVIL	973 64 00 05
POMPIERS D'ARAN	973 64 00 80
ESPITAU VAL D'ARAN	973 64 00 06
BAQUEIRA BERET	973 63 90 00
BURÈU TORISME VIELHA	973 64 01 10
CORRÈUS	973 64 09 12

NOTARIA	973 64 00 10
RECAPTACION IMPÒSTI	973 64 02 78
GLIM FM	973 64 30 15
AUÉ (REDACCION)	973 64 30 51
GREMI D'HOSTALERIA	973 64 06 01
LORDÈRES	973 64 18 01

CASTIÈRO

CASTIÈRO

Vielha modifique es Ordenances Fiscaus

Redaccion
VIELHA

Eth Plen der Ajuntament de Vielha e Mijaran aprovèc eth darrèr dijaus, per unanimitat, era modificacion numerò 4 deth pressupòst ordinari der exercici 2003. Eth còsso d'Unitat d'Aran, Rufino Martínez, expliquèc qu'aguesta modificacion servirà entà curbir ua part des despenes produsides pera naua escòla mairau "talaments coma era contractacion de personau". Per un aute costat, ena session plenària tanben s'aprovèc per majoria, damb eth vòt en contra de CDA, era modificacion des Ordenances Fiscaus. Atau madeish en IBI e en IAE se haràn es modificacions tecnicas que

Es veïculs matriculats coma istorics non pagaràn

tanhen entà hèr-les avientes ara madeisha ordenança qu'an toti es municipis dera província de Lhèida. Er impòst municipau de veïculs serà obligatòri entà toti es ciutadans deth municipi en tot demorar-ne exempts aqueri matriculats coma istorics o qu'agen mès de 40 ans. Era taxa d'aigües pujarà un 30 per cent entà poder mantier era qualitat e quantitat d'aguest servici. Es otèls e restaurants e es comèrci tanben se veirà afectats per aguesta modificacion.

David Martin e Toni Carré ena primèra amassada deth Plan d'Excellència Toristica dera Val d'Aran

Eth Plan d'Excellència d'Aran destine 516.844 èuros entara dusau annada

Es actuacions previstes son contunhar damb es iniciades a prumeries d'an e era recuperacion de camins tradicionaus

Redaccion
VIELHA

Era Comission de Seguiment deth Plan d'Excellència Toristica dera Val d'Aran celebrèc, dimars passat ena sedença deth govèrn aranés, era darrèra amassada dera primèra annada, ena quau se hec un repàs de totes es actuacions que s'amien a tèrme e es dejà hètes. Tanben s'aprovèc eth pressupòst totau

de 516844 èuros tàs actuacions previstes entara dusau annada. Segontes eth Gerent deth Plan, Antoni Carré, aguestes actuacions son "contunhar damb es iniciades, talament coma eth Parc de Visualizacion de Bossòst, era Alpin Running Meeting, er Ostiu Culturau, enter d'autes, ath delà dera recuperacion de camins tradicionaus enter pòbles". Per un aute costat, eth

pressupòst d'enguan a estat de 600000 èuros destinats ar apraiament de refugis de montanha coma eth dera Bassa d'Oles, eth dera Honeria o eth dera Artiga de Lin; ara recuperacion d'airaus recreatius; ath Parc de Visualizacion de fauna autoctona; ara recuperacion des Mines Victòria; ara Alpin Running Meeting; ar acondicionament dera pista de montanha de

Prüedo e de corsèrs e itineraris de passeg coma eth GR 211 e PR. Ues autes actuacions an estat era melhora dera plana Web de Torisme e eth programa der Ostiu Toristico-Culturau. Er acte siguec presidit peth Sindic d'Aran, Carlos Barrera, damb era assistència d'un representant dera Secretaria Generau de Torisme, un dera Direccion Generau de Torisme dera Generalitat e d'Antoni Carré.

Era passada dimenjada Aran acuelhec era IVau. Alpin Running Meeting, pròva ena quau i participèren ath torn de 200 atletes. Ena modalitat X-Marathon de 42Km, guanhèren Abelardo Valls, ena categoria masculina, e Chatenle Sainte, ena femenina. Ena modalitat de 21Km, guanhèren Fernando Bernal e Cristina Orofino

CASTIÈRO

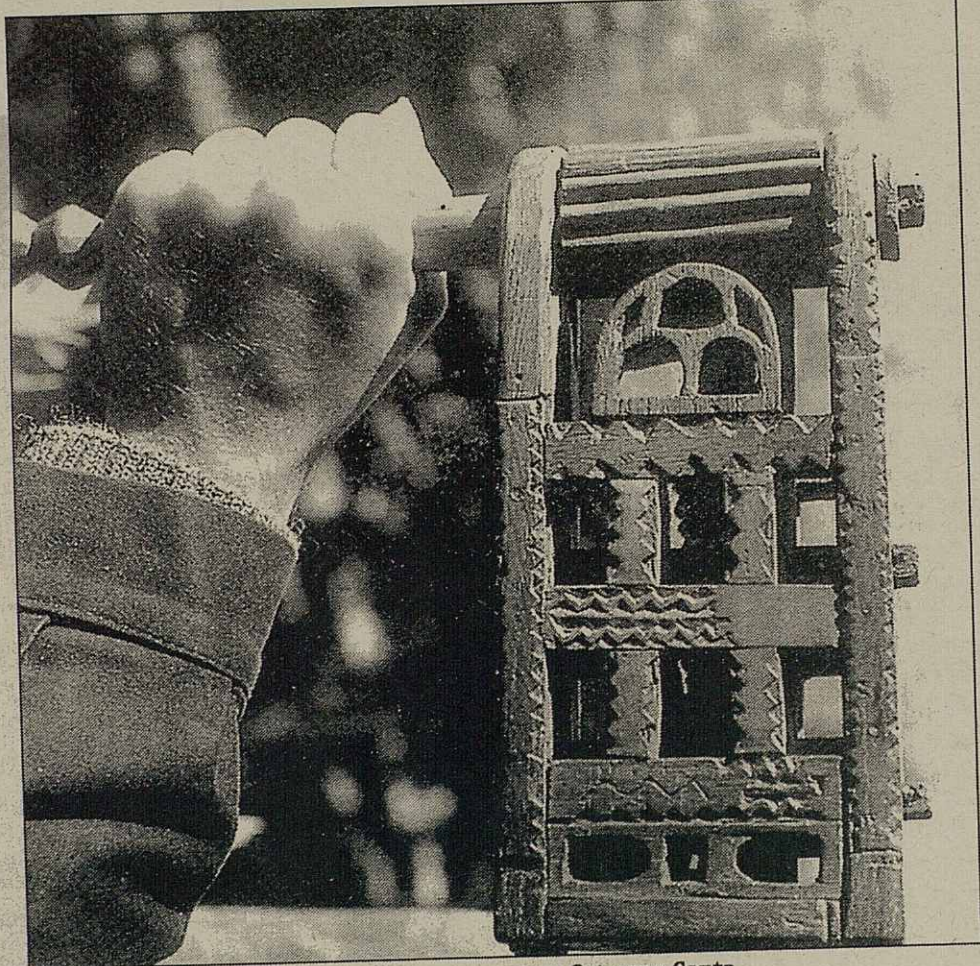
Organizen ua jornada tecnica sus eth nau reglament electrotecnic

Redaccion
VIELHA

Eth Departament de Tralalh, Indústria, Comèrc e Torisme dera Generalitat amassa damb er Institut Catalan d'Energia organizèren, deluns passat en Vielha, ua jornada tecnica sus eth nau reglament electrotecnic de baisha tension d'aplicacion en Catalonha. Atau madeish, tanben se tractèren er

ahèr deth provediment d'energia e es critèris d'eficiència energetica en tot desvolopar quauqui tèmes coma era normativa dera energia electrica, eth gas, era liberalizacion deth mercat dera energia e era aplicacion d'energias renauibls. Ar acte i assistiren eth Conselhèr d'Òbres e Servicis deth Conselh Generau, Francesc Vidal, e industriaus dera Val d'Aran.

MUSEU VAL D'ARAN

Fotografia der arric-arraga que se tocaue entara Setmana Santa

Esturments de musica tradicionaus e populars (I)

Era istòria des esturments musicaus s'a de restacar damb es estructures socials des desparièrs pòbles ena mesura que determinadi musicaires formen part deth sòn àuviatge culturau. Aguesti objèctes de cultura son tanben objèctes d'art donques atau ac testimonien es elements decoratius e es materials damb es que son hèti. Laguens des esturments ne distingim desparièrs classes: es de materiau sonor, es de pèth, es de còrdes e es de bohar. Es esturments de materiau sonor an de besonh eth tremoladís deth materiau de que son hèti entà produir eth son. Tot soent se hè en tot picar er esturment damb un utís sus eth materiau. Enter aguesti esturments trobam es campanes, era tringòla, era claredassa, eth cascaròt, eth grilhonet, toti eri hèti damb metau honut e colat. Atau madesih, es campanes se tròben enes campanaus des glèises e es tringò-

Victòria Garcia
Vielha (CASTIÈRO)

Es campanes, era tringòla, es trucs, es esqueres, es matracas, es catanhòles, enter d'auti son esturments de materiau sonor

les e es claredasses les pòrten penjades en còth es vaques. En cambi, es cas-

caròts e grillhons les trapam soent enes collièrs des cans e es mules. Tanben trapam es trucs e es esqueres penjades damb canaules de husta en còth des motons, crabes e shivaus. Aguesti an ua forma e un sistèma de batalh semblant ath des campanes, mès se diferencien peth materiau damb que son hèti, ua huelha de hèr hargada e plegada. Es batalhs son de caishau o de uas. Es matracas e marterets son tanben campanes, de son mès sord pr'amor que son hètes de husta; aguestes normaument se tocauen tà Setmana Santa. Es tricanetes son dues tauletes de husta o dus tròci de costelha de bòu que se tien enter es dits, ath parion trapam es castanhòles mès que se caracterizen per èster uedes en sòn laguens. Era guitarreta ei ua clau de hèr hargada damb ua lengüeta ath miei e eth bramaut ei un des esturments de matèria sonora mès antic.

ara que i èm

Jusèp Lois Sans

Dret Civi

Eth Dret Civi ei d'aqueres normes qu'en tot respectar es principis des marcs dera legislacion (democràcia, constitucion, estatut,...) articule er us tradicionau e era existència d'institucions seculares que dan personalitat ath pòble e que l'ajuden a perviuer coma tau. Ei per açò qu'ei tant important que s'agen iniciat es procediments entà còstituir era seccion d'estudis juridics der Institut d'Estudis Aranesi, que compde damb un detzeat de persones, professionals deth dret, que de manèra voluntària e non onerosa s'amassen entà reflexionar sus es figures deth dret civiu aranes e hèn prepauses de recuperacion e de conservacion.

Ei important d'escotar-i prepauses de compilacion de dret civil aranes o d'en tot passar peth Parlament de Catalonha demanar ath Rei era reaffirmacion dera Querimònia. Aguest movement a produït estudis plan importants sus era Torneria e era Mieja Guandaheria (hèti pes insignes Simó Sevilla e Mezquita del Cacho).

Catalonha a fòrça clar qu'entà recuperar eth sòn autogovèrn li cau era capacitat juridica sus eth sòn dret civil (qu'aurie d'includir eth dret aranes).

Er Estat Espanhòu, tostemp centralista e contra es drets des pòbles, tanben ac a clar e ei per açò que deuant dera mès minima iniciativa legislativa deth Parlament de Catalonha en torn ath dret civil, i inter-pause recors d'inconstitucionalitat, coma a passat damb era prumèra Lei deth Còdi Civil de Catalonha, e coma passe des dera Lei 9/1987 de sucesion intestada. Dat qu'eth Parlament ei competent exclusiu sus eth dret civil catalan, des de diuèr-ses instàncies s'a daurit un procès de refús as impugnacions espanholistes, ath qu'es aranesi mos i calerà ahíger.

DAMB ERA COLLABORACION DETH DEPARTAMENT DE PRESIDÈNCIA DERA GENERALITAT DE CATALUNYA E DETH CÒNSELH GENERAU D'ARAN

